

Caroli kyrka Malmö (nerlaggd)

55.6075, 13.0067

Byggnaden uppfördes 1880 efter ritningar av Stockholmsarkitekten Emil Viktor Langlet, vars kanske mest kända verk är Stortinget i Oslo, men han har också ritat många kyrkor, bland annat här i Malmö.

Men kyrkan har anor som går tillbaka till 1600-talet. Då bodde många tyskar i Malmö, och för att delta i gudstjänst åkte de över sundet till tyska kyrkor i Köpenhamn. Men efter freden i Roskilde 1658 blev det omöjligt att fara över sundet och tyskarna i Malmö bestämde sig då för att bygga en egen kyrka, som alltså blev den första Caroli kyrka, eller Tyska kyrkan som den också kallades. Sitt namn Caroli fick kyrkan Karl XI, som 1683 gav sitt tillstånd till en tysk församling i Malmö.

Fram till 1778 hölls gudstjänsterna enbart på tyska, för att så småningom enbart hållas på svenska.

1879 beslutade man sig för att riva den gamla Caroli kyrka. Kyrkan helt enkelt var för liten för den växande församlingen. Vissa delar från den första kyrkan finns dock kvar. Det är sockeln och portalerna i nuvarande Caroli kyrka. Altartavlan är också bevarad men den är flyttad till den nya tyska kyrkan i Friluftstaden. Den altartavla som idag finns i Caroli kyrka är skapad av professorn vid Konstakademin Mårten Eskil Winge, och har huvudmotivet Jesu uppståndelse, med sidomotiv föreställande apostlarna Petrus och Johannes.

Den 19 december år 1880 invigdes den nya svenska Caroli kyrka som har en hel del likheter med St Pauli kyrka här i Malmö. Inte så konstigt då arkitekten Langlet ritat båda kyrkorna.

Stora orgeln på läktaren är byggd 1921 av Walcker & Co. i Ludwigsburg i Tyskland. Firman byggde ett antal orglar i Sverige mellan 1914 och 1956, men orgeln i Caroli kyrka är den enda som finns kvar i originalskick.

Caroli församling, som började som Tyska församlingen, och sedan 1812 blivit en vanlig svensk församling, upplöstes i slutet av 1940-talet. Kyrkan kom då istället att tillhöra Sankt Petri församling.

Det var tal om att kyrkan skulle bli frikyrka eller att den skulle utnyttjas som bostadshus. Man beslutet ändå att kyrkan skulle få finnas kvar, men användes sällan för gudstjänster. Däremot utnyttjades byggnaden ofta som konsertlokal av musikhögskolan i Malmö.

2009 köptes byggnaden av fastighetsbolaget Profi, och kyrkan är numera avsakraliserad, det vill säga tagen ur bruk som kyrkobyggnad

Källor:

Webb: "Caroli Kyrka såldes för två miljoner". Sydsvenska dagbladet. 2009-12-31.

Bok: "Malmö stads historia". Första delen. 1971.